

Nr 470

Av herr **Bergman m. fl.**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ökad examination av tandläkare, m. m.*

I sitt betänkande om ökad examination av tandläkare (SOU 1953: 36) anförde 1951 års tandläkarkommitté bl. a. följande:

Med hänsyn till den lockelse, som privatpraktiken visat sig utöva på de nyexaminerade tandläkarna, samt osäkerheten i de uppskattningar av tiden för framtida behandlingsarbete, på vilka den statistiska utredningen bygger, har det syntts kommittén nödvändigt att så öka den årliga examinationen av nya tandläkare, att någorlunda säkerhet kan anses föreligga för att folktandvårdens behov av tandläkare blir tillgodosett. Det nuvarande nödläget inom folktandvården måste enligt kommitténs mening anses kräva omedelbara kraftåtgärder för en snabb ökning av tandläkarnas antal, och det är därför av stor vikt, att man söker pressa antalet av de vid utbildningsanstalterna nyintagna eleverna i höjden under de närmaste årtiondena. Så länge marknaden för de privatpraktiserande tandläkarna icke är mättad, har kommittén ansett sig böra varna för åtgärder, som endast innebära en mindre ökning av den nuvarande examinationskapaciteten.

På grund av kommitténs förut angivna uppfattning har kommittén ansett önskvärt att söka så öka tandläkarutbildningen, att ytterligare 150 tandläkare per år kunde utexamineras. Enligt den statistiska utredningen skulle dock en dylik utökning kunna leda till en viss överproduktion av tandläkare. Med hänsyn härtill har kommittén stannat vid 120 såsom en godtagbar siffra i fråga om utökningen av den årliga intagningen.

Kommittén föreslår, att antalet elever, som årligen skola intas vid de odontologiska utbildningsanstalterna, ökas från nuvarande 180 till 300.

I propositionen nr 138 föreslår departementschefen vissa åtgärder för ökad examination av tandläkare. Enligt dessa förslag skulle den årliga elevintagningen ökas från 180 till 240. Under hänvisning till vad tandläkarkommittén anförat finner vi denna lösning otillräcklig. Vi föreslår därför att riksdagen anvisar medel, så att uppförandet av en ny tandläkarhögskola i Göteborg kan börja redan år 1956.

Beträffande detaljer i fråga om den av oss föreslagna högskolan tillåter vi oss hänvisa till betänkandet (SOU 1953: 36). Här må endast nämnas att kostnaderna för nybyggnad för högskolan av tandläkarkommittén uppskattats till 17 miljoner kronor, varjämte erforderlig utrustning beräknats till cirka 4 miljoner kronor.

Kommittén anför att — därest ritningar och förberedande arbeten för högskolebyggnaden utförts under budgetåret 1955/56 samt byggnaden

uppförs under budgetåren 1956/59, under iakttagande av att de lokaler, som erfordras för tredje terminens undervisning, står färdiga till vårterminen 1958 — den prekliniska undervisningen, alltså de båda första terminernas undervisning, kan börja vårterminen 1957 och de första tandläkarna utexamineras i december 1961.

Departementschefen erinrar om att redan 1945 års riksdag i princip beslutat, att en tredje tandläkarhögskola skall inrättas. Han uttalar vidare att det väl knappast torde behöva vara föremål för delade meningar att denna högskola efter tillkomsten av en medicinsk läroanstalt i Göteborg bör förläggas till denna stad. Av arbetsmarknadspolitiska och statsfinansiella skäl anser sig departementschefen likväl inte kunna tillstyrka att förslag nu framläggs för riksdagen om inrättande av den nya göteborgshögskolan.

Var och en, som i landsting eller primärkommuner haft att syssla med folktandvårdsfrågor, vet hur beroende denna organisation är att äga tillgång till tandläkare. På grund härav och under hänvisning i övrigt till sakkunnigbetänkandet i ämnet samt de i förevarande avseende så gott som enhälliga remisstillsstyrkandena anser vi, att de av departementschefen anförda skälen inte väger lika tungt som de sakkunnigas skäl för ett inrättande av högskolan snarast möjligt.

De arbetsmarknadspolitiska och statsfinansiella skäl som anförts som motiv för att skjuta frågan om den ifrågavarande tandläkarhögskolan på framtiden kan ej anses vara av den storlek, att de bör uppväga betydelsen av att inom rimlig tid få en förhållandevis tillfredsställande lösning på folktandvården.

Tomt för den nya högskolan finns redan. För att tandläkarkommitténs tidsschema skall kunna följas, krävs emellertid att ritningar och förberedande arbeten för högskolebyggnaden utförs under budgetåret 1955/56. För ändamålet torde kunna beräknas som erforderligt ett anslag av 500 000 kronor.

Under återopande av det anförda får vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 138 till Uppförande av tandläkarhögskola i Göteborg för budgetåret 1955/56 å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond anvisar ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

Stockholm den 29 mars 1955

Per Bergman

Rudolf Boman

Birger Andersson

Gärda Svenson

Erik Arrhén
